

ECOLOGISCH WERKPROTOCOL

IJSSELMEERDIJK (ONG.)

TE LELYSTAD

Ecologie

Rapportage ecologisch werkprotocol

IJsselmeerdijk (ong.) te Lelystad

Opdrachtgever	Bosch & van Rijn Groenmarktstraat 56 3521 AV Utrecht
Rapportnummer	6040.004
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	1 april 2019
Vestiging	Brabant Heinz Moormannstraat 1b 5831 AS Boxmeer 0485 - 581818 boxmeer@econsultancy.nl
Opsteller	ing. R.J. Stoffer
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	ir. T. Leeuwis
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de projectlocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	PROJECTGEBIED EN VOORGENOMEN PLANNEN	2
2.1	Huidig gebruik projectlocatie en omgeving	2
2.2	Toekomstig gebruik van de projectlocatie en voorgenomen ingrepen	3
3	TE TREFFEN MAATREGELEN	4
3.1	Verwijderen en/of snoeien van groen	4
3.1.1	Bever	4
3.1.2	Algemene broedvogels	5
3.1.3	Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën	5
3.2	Gefaseerd werken in één richting	5
3.3	Broedvogelvrij houden	6
3.4	Onvoorziene omstandigheden	6

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Bosch & van Rijn opdracht gekregen voor het opstellen van een ecologisch werkprotocol ten behoeve van de voorgenomen ingreep aan de IJsselmeerdijk (ong.) te Lelystad.

Het ecologisch werkprotocol is opgesteld naar aanleiding van de conclusies van de quickscan flora en fauna en het aanvullend vleermuis- en beveronderzoek die Econsultancy heeft uitgevoerd in 2018 (rapportages 6040.001 (maart 2018) en 6040.003 (september 2018)).

Uit de onderzoeken is gebleken dat een hoofdburcht van de streng beschermde bever langs de Forel-lentocht gelegen. Daarnaast kunnen ook algemene amfibieën, grondgebonden zoogdiersoorten en (algemene) broedvogels voorkomen binnen het projectgebied. Bij de voorgenomen werkzaamheden is mogelijk sprake van verstoring, beschadiging of vernieling van (verblijfplaatsen van) bovengenoemde soorten. Dit kan leiden tot overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Bij de ingreep dient de functionaliteit die het projectgebied heeft voor de aangetroffen beschermde soorten te allen tijde duurzaam behouden te blijven.

Het ecologisch werkprotocol is opgesteld aan de hand van de gedragscode Bosbeheer 2010-2015 en de gedragscode Natuurbeheer. In deze gedragscodes is aangegeven op welke wijze geborgd wordt dat zorgvuldig wordt omgegaan met beschermde plant- en diersoorten. Het ecologisch werkprotocol is een op maat geschreven document dat de locatie specifieke maatregelen – waar, wanneer en hoe kunnen welke werkzaamheden uitgevoerd worden – beschrijft die getroffen moeten worden om schade aan beschermde soorten zo veel mogelijk te beperken. Voor de meer algemene soorten geldt de zorgplicht.

Het doel van het ecologisch werkprotocol is om met betrekking tot beschermde soorten aantoonbaar conform de goedgekeurde gedragscode te werken en/of overtreding van de Wet natuurbescherming op voorhand te voorkomen. Indien benodigd zullen eveneens de verantwoordelijkheden van de betrokken partijen worden vastgelegd.

Econsultancy bv is lid van de branchevereniging 'Netwerk Groene Bureaus' en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

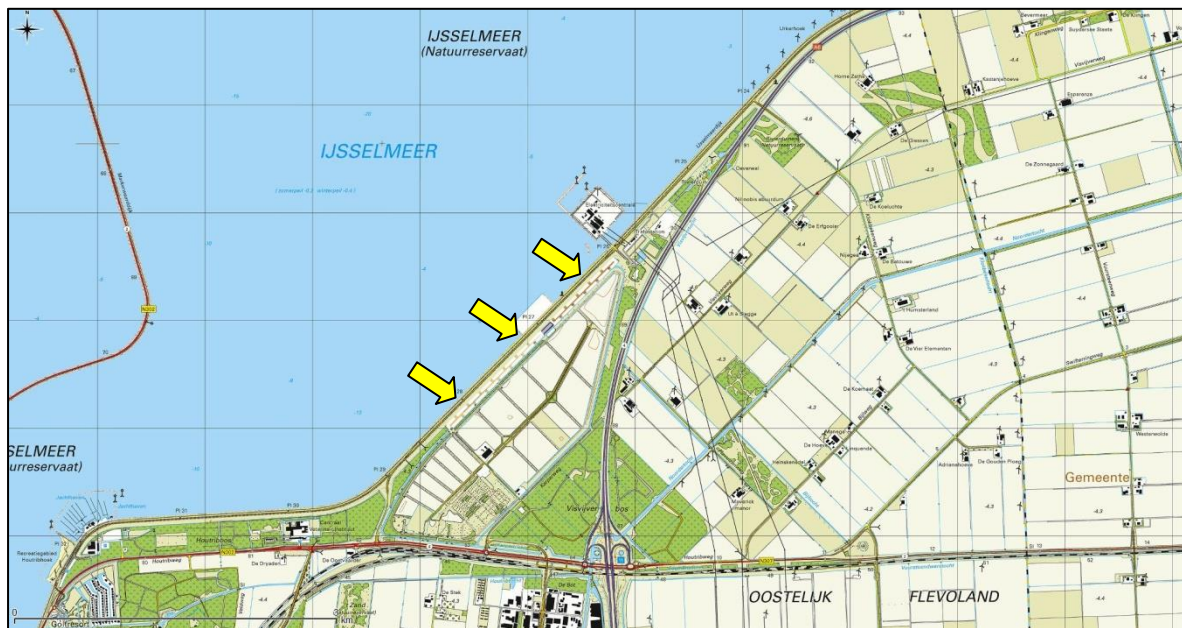
Het ecologisch werkprotocol dient bij de betrokken partijen en de uitvoerende partij bekend te zijn. Voor vragen, opmerkingen of bij calamiteiten kan contact worden opgenomen met de betrokken eco-loog van Econsultancy, ing. R.J. Stoffer (06-40061491) of het algemeen telefoonnummer 0458 - 581818.

2 PROJECTGEBIED EN VOORGENOMEN PLANNEN

2.1 Huidig gebruik projectlocatie en omgeving

De projectlocatie ($\pm 9,8$ ha) ligt aan de IJsselmeerdijk (ong.), circa 7 kilometer ten noorden van de kern van Lelystad. In figuur 1 is de topografische ligging van de projectlocatie weergegeven.

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 20 O (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de projectlocatie $X = 164.113$, $Y = 508.872$.

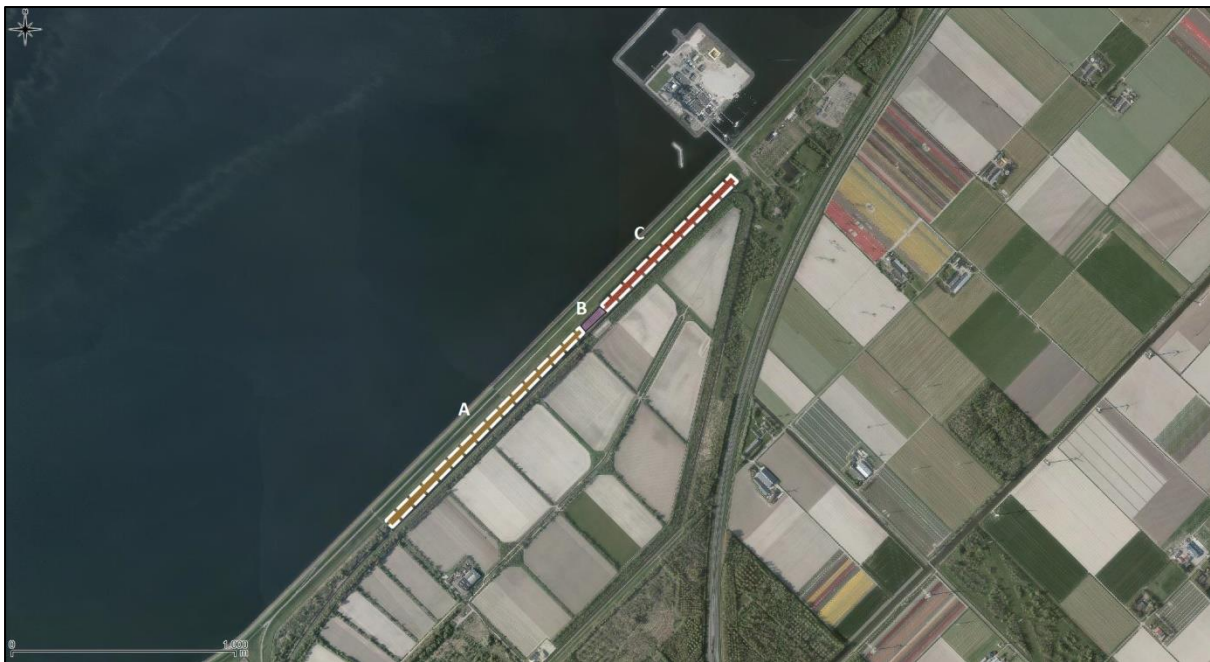

Figuur 1. Topografische ligging van de projectlocatie.

De projectlocatie betreft twee percelen, beide eigendom van Staatsbosbeheer. Het meest zuidelijke perceel (perceel A in figuur 2) is 5,8 ha groot en bestaat uit wilgenopstand (energiehout). Voor perceel A geldt dat, naar verwachting, in het zuidelijk deel een strook van circa 200 meter onbenut zal blijven. Het meest noordelijke perceel (perceel C in figuur 2) is 4 ha groot en bestaat uit populierenopstand. De twee percelen zijn gescheiden door een derde perceel (perceel B in figuur 2). Dit perceel is eigendom van de gemeente Lelystad en wordt de toekomstige ingang van een industrieterrein.

Ten noorden en westen van de projectlocatie bevindt zich het natuurreservaat IJsselmeer. De projectlocatie is gelegen langs de IJsselmeerdijk. Ten oosten van de projectlocatie ligt de watergang "Forel-lentocht" met daarachter open agrarisch landschap. Ten noordoosten is de "GDF SUEZ-Maximacentrale" gelegen. Direct ten zuiden van de projectlocatie ligt het natuurreservaat "Visvijver bos". Verder ten zuiden van de projectlocatie bevindt zich een afwisseling van bos en stedelijk gebied.

In figuur 2 is een luchtfoto van de projectlocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van de projectlocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto projectlocatie en directe omgeving.

Figuur 3. Projectlocatie met populierenopstand – perceel C.

Figuur 4. Detail populierenopstand – perceel C.

Figuur 5. Perceel B.

Figuur 6. Projectlocatie met wilgenopstand – perceel A.

Figuur 7. Knaagsporen wilgenopstand – perceel A.

Figuur 8. Beverburcht op perceel A.

2.2 Toekomstig gebruik van de projectlocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens gronden beschikbaar te stellen aan een ondernemer die daarop een zonnepark kan ontwikkelen. Daarnaast is het plan om het terrein een dubbelfunctie te geven waarbij het toekomstige zonnepark wordt gecombineerd met natuur. In het zuiden blijft mogelijk een strook van 200 meter onbenut. Het plan is tevens om het geheel landschappelijk in te passen.

3 TE TREFFEN MAATREGELEN

Uit het aanvullend ecologisch onderzoek komt naar voren dat binnen de invloedssfeer van de projectlocatie een hoofdburcht van de streng beschermde bever aanwezig is. De projectlocatie is daarnaast geschikt voor algemene broedvogels, algemene zoogdieren en amfibieën. Daarnaast bevatten de bomen op de projectlocatie geen geschikte holtes waar boombewonende vleermuizen hun vaste rust- en verblijfplaats kunnen hebben en zijn er geen jaarrond beschermde nesten waargenomen. Tevens zijn er geen aanwijzingen dat streng beschermde zoogdiersoorten, zoals de steenmarter en boom-marter, een verblijfplaats binnen de projectlocatie hebben. De genoemde werkzaamheden en periodes zijn zowel van toepassing bij de aanlegfase als de gebruiksfase, inclusief eventuele maaierwerkzaamheden.

3.1 Verwijderen en/of snoeien van groen

Tijdens het kappen van de houtopstanden en/of het snoeien van het groen dient er rekening gehouden te worden met streng beschermde bever alsmede de zorgplicht voor algemene grondgebonden zoogdieren, amfibieën en algemene broedvogels.

3.1.1 Bever

Volgens het kennisdocument van de bever (BIJ12) dienen er geen werkzaamheden plaats te vinden binnen 20 meter rondom de burcht. In geval van werkzaamheden of activiteiten tussen 20 en 50 meter van een burcht dient rekening gehouden te worden met het volgende:

- in de periode mei tot en met augustus geen activiteiten of werkzaamheden uitvoeren;
- in de periode september tot en met april activiteiten of werkzaamheden gefaseerd uitvoeren: minimaal 2/3 deel dient ongemoeid te blijven;
- activiteiten of werkzaamheden in het waterdeel en de natte oever (schonen, baggeren) niet uitvoeren vanaf de oever waar zich de burcht bevindt;*
- schoonsel en baggermateriaal niet af zetten op de oever waar zich de burcht op bevindt;*
- geen activiteiten of werkzaamheden uitvoeren tussen een half uur voor zonsondergang en een half uur na zonsopgang;
- takken en stammen niet afvoeren;
- wintervoorraden sparen;

*werkzaamheden met betrekking tot de watengang zijn bij de voorgenomen plannen niet aan de orde.

De bever gebruikt zijn burcht jaarrond, maar de voortplantingsperiode en winterperiode kan als meest kwetsbaar aangemerkt worden. Daarom dienen werkzaamheden buiten deze periode uitgevoerd te worden (zie tabel I).

Tabel I. Minst kwetsbare periode

werkzaamheden	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.
Gevoelige periode bever-habitat												
minst ongunstige periode (maar altijd weersafhankelijk)*												
minst ongunstige periode, afhankelijk van klimatologische omstandigheden en seizoensverloop (bijv. langdurige lage waterstand of perioden met ijsgang)*												
meest ongunstige periode												

*werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden in overleg met een deskundig ecooloog.

3.1.2 Algemene broedvogels

Voor de binnen het projectgebied voorkomende algemene broedvogels geldt dat, indien ingrepen buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. Geldend is en blijft de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is dient er tijdens het broedseizoen een broedvogelinspectie plaats te vinden door een ter zake kundige op het gebied van vogels om het gebied vrij te geven voor de werkzaamheden (tabel I). In de gedragscode bosbeheer 2010-2015 wordt voor het broedseizoen de periode 15 maart tot 15 juli aangehouden.

In de gedragscode is tevens opgenomen dat bomen die direct naast een bijzondere nestboom of direct naast een nestboom met broedgeval staan niet worden geveld, om te voorkomen dat de betreffende nestboom vrij komt te staan en de kans op verstoring van het nest of verontrusting van vogels tot een minimum te beperken.

3.1.3 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten algemene soorten zoogdieren en amfibieën geldt dat het verwijderen van het groen mogelijk verstorend kan zijn. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen. Indien noodzakelijk dient een aanwezig dier zorgvuldig te worden verplaatst naar een geschikte locatie buiten het gebied waar de werkzaamheden plaatsvinden (tabel II).

Tabel II. Ecologische planning voor uitvoeren van werkzaamheden per ingreep/soortgroep.

Ingreep	Soortgroep	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
verwijderen groen (bomen, struiken en overige vegetatie) en overige werkzaamheden	broedvogels												
	zoogdieren en amfibieën op het land												
minst ongunstige periode om werkzaamheden uit te voeren													
ongunstigste periode om werkzaamheden uit te voeren vanwege de winterrust van amfibieën en zoogdieren													
ongunstigste periode om werkzaamheden uit te voeren													

Werkzaamheden kunnen niet uitgevoerd worden binnen de periode die in de tabel als rood staat aangegeven, mits er uit inventarisatie is gebleken dat betreffende soorten niet aanwezig zijn. Ten aanzien van algemene zoogdieren en amfibieën dienen geen werkzaamheden uitgevoerd te worden in de voortplantingsperiode van zoogdieren en de winterperiode, vanwege de winterrust van vele kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën.

3.2 Gefaseerd werken in één richting

Zoals aangegeven is het belangrijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen en dient al het redelijkerwijs mogelijke gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Aanwezige dieren moeten daarnaast de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen. Om dit te bewerkstelligen is het gefaseerd werken in ruimte en tijd belangrijk, met name voor de bever (paragraaf 4.1.1).

Door de werkzaamheden daarnaast uit te voeren in één richting, in onderhavig geval van noord(oost) naar zuid(west), krijgen soorten ook daadwerkelijk voldoende ruimte en tijd om weg te vluchten.

3.3 Broedvogelvrij houden

Met betrekking tot het kappen en snoeien van het aanwezige groen is het aan te raden om snoeiafval, stenenstapels, takkenhopen en andere materialen niet te laten liggen of anderzijds buiten het broedseizoen te verwijderen. Een grote stapel snoeiafval vormt namelijk een ideale broedlocatie voor kleine vogelsoorten als de winterkoning. Indien onverhoopt een dergelijke soort hierin tot broeden komt, mag het snoeiafval niet eerder worden verwijderd dan wanneer de jongen definitief zijn uitgevlogen.

3.4 Onvoorziene omstandigheden

Indien aanvullende werkzaamheden benodigd zijn welke op het huidige moment niet opgenomen zijn in de onderhavige rapportage dienen deze werkzaamheden met een ter zake kundige ecooloog te worden afgestemd. Indien aanpassingen in de planning benodigd zijn dient dit tevens eerst met de ter zake kundige ecooloog te worden afstemt.

Ondanks een goede voorbereiding en een ecologisch werkprotocol kan onverwacht een beschermde soort op de projectlocatie worden aangetroffen. Indien een dergelijke soort wordt aangetroffen waarvoor aanvullende maatregelen moeten worden genomen, dient als volgt te worden gehandeld:

- Bij onzekerheid over de precieze soort wordt een ecologisch deskundige ingeschakeld;
- De ecologisch deskundige bepaalt of het een soort betreft die reeds is opgenomen in het ecologisch werkprotocol, of dat het een andere beschermde soort betreft;
- Indien het een niet behandelde beschermde soort betreft, bepaalt een ecologisch deskundige of de reeds getroffen maatregelen voor andere beschermde soorten ook voldoende bescherming bieden aan de nieuw aangetroffen beschermde soort;
- Indien de reeds getroffen maatregelen onvoldoende bescherming bieden aan de nieuw aangetroffen soort, wordt door de ecologisch deskundige bepaald welke werkzaamheden invloed kunnen hebben op de aangetroffen soort;
- De werkzaamheden die van invloed kunnen zijn op de soort worden stilgelegd, en overige werkzaamheden kunnen worden hervat;
- De ecologisch deskundige bepaalt welke aanvullende beschermende maatregelen getroffen moeten worden en of hiervoor de 'Gedragscode soortbescherming Rijkswaterstaat' kan worden gebruikt;

Wanneer contact met Econsultancy opnemen:

- Indien een gewond dier wordt aangetroffen;
- Als werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder een dier te verwonden;
- Als een nest in de boomopstand wordt aangetroffen;
- Bij twijfel altijd bellen.

Econsultancy
Boxmeer, 1 april 2019

